

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Weronika Woźniak

przy udziale prokuratora del. do Prokuratury Krajowej Krzysztofa Urgacza,
w sprawie podejrzanego **A. M.**

w przedmiocie zastosowania środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w
zakładzie psychiatrycznym,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 15 listopada 2022 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie

z dnia 4 marca 2022 r., sygn. akt VI Kz 355/19,

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-
Południe w Warszawie

z dnia 30 maja 2018 r., sygn. akt IV K 191/18,

**1. uchyla postanowienie w zaskarżonej części i w tym
zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu Warszawa -
Praga w Warszawie do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym;**

**2. zasądza zwrot A. M. uiszczonej opłaty od kasacji w kwocie
450, 00 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych)**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 maja 2018 r., sygn. akt IV K 191/18, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie:

1. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. w zw. z art. 354 k.p.k. w zw. z art. 324 § 1 k.p.k. umorzył postępowanie przeciwko A. M. (o czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., którego dopuścił się w okresie od 30 marca do 19 października 2017 r. w stosunku do brata A. M.1 – uwaga SN);
2. na podstawie art. 93g § 1 k.k. w zw. z art. 93b § 1 k.k. i art. 93a § 1 pkt 4 k.k. orzekł wobec podejrzanego środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym – oddziale o podstawowym systemie zabezpieczenia.

Zażalenie na to orzeczenie złożyła obrońca podejrzanego, która we wniesionym środku odwoławczym zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych, mający bezpośredni wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, a polegający na mylnym przyjęciu, że podejrzanym popełnił czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości oraz że zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że podejrzanym popełni ponownie czyn charakteryzujący się taką właśnie cechą. W oparciu o tak sformułowany zarzut wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt. 2 przez uchylenie orzeczenia o zastosowaniu wobec podejrzanego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia A. M. w zakładzie psychiatrycznym.

Po rozpoznaniu powyższego zażalenia Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie postanowieniem z dnia 31 lipca 2018 r., sygn. akt IV Kz 742/18, utrzymał w mocy orzeczenie sądu *meriti*.

Po rozpoznaniu wniesionej przez obrońcę podejrzanego kasacji, w której – podnosząc zarzuty naruszenia: a) prawa materialnego, to jest art. 93g § 1 k.k. w zw. z art. 93b § 1 k.k. w zw. z art. 93a § 1 pkt 4 k.k. przez błędne przyjęcie, że w sprawie występują przesłanki uzasadniające umieszczenie podejrzanego w zakładzie psychiatrycznym, w sytuacji gdy czyn mu zarzucany nie jest nacechowany znaczną społeczną szkodliwością, a nadto nie występuje w sprawie wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez niego w przyszłości czynu o znacznej społecznej szkodliwości oraz b) prawa procesowego, art. 433 § 2 k.p.k. przez nierozważenie zarzutu wskazanego w zażaleniu – skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 27

marca 2019 r., II KK 46/19, uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie w postępowaniu odwoławczym.

Postanowieniem z dnia 4 marca 2022 r., sygn. akt VI Kz 355/19, Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, po rozpoznaniu zażalenia obrońcy utrzymał w mocy postanowienie w zaskarżonej części, tj. w zakresie pkt 2.

Kasację od tego orzeczenia wniósł ponownie obrońca. Zarzucił w niej:

I. rażące naruszenie przepisu prawa procesowego w postaci art. 354 pkt 2 k.p.k. polegające na rozpoznaniu wniosku o umorzenie postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy i zastosowaniu środka zabezpieczającego bez udziału podejrzanego w postępowaniu, podczas gdy ze sporządzonej w sprawie opinii biegłych nie wynika by udział ten był niewskazany, a wręcz przeciwnie, biegli stwierdzili że A. M. może uczestniczyć w czynnościach procesowych i pomimo braku przeciwwskazań w tym zakresie, dalsze procedowanie Sądu bez udziału podejrzanego, w sytuacji gdy jego obecność w posiedzeniu była obowiązkowa, co doprowadziło do zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej przewidzianej w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.;

II. rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. art. 202 § 1 k.p.k. poprzez orzeczenie wobec podejrzanego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia go w zakładzie psychiatrycznym na czas nieoznaczony w sytuacji braku dokonania oceny, czy zachodzi szczególna przesłanka internowania podejrzanego, w postaci wysokiego prawdopodobieństwa ponownego popełnienia czynu o znacznym stopniu społecznej szkodliwości oraz oparcie przez Sąd *ad quo* całości ustaleń faktycznych wyłącznie na opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 8 maja 2018 r., która z racji upływu czasu, jaki minął od chwili jej sporządzenia, nie pozwala na rozstrzygnięcie czy w sprawie zachodzą przesłanki szczególne stosowania środka zabezpieczającego, o których mowa w art. 93 g § 1 k.k. w zw. z art. 93 b § 1 i 3 k.k.;

III. rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci art. 442 § 3 k.p.k. poprzez nie zastosowanie się do wskazań wyznaczonych postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2019 r. i wydanie skarżonego postanowienia bez rzetelnego rozpoznania wskazanych w zażaleniu obrońcy zarzutów, a w konsekwencji zaniechanie przeprowadzenia postępowania dowodowego, które doprowadziłoby do ustalenia, czy na chwilę orzekania zachodziło wysokie prawdopodobieństwo, że podejrzany popełni czyn o znacznym stopniu społecznej szkodliwości, co stanowi przesłankę obligatoryjną do umieszczenia podejrzanego w zakładzie psychiatrycznym;

IV. rażącego i mającego istotny wpływ na treść postanowienia naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 93 g § 1 k.k. w zw. z art. 93 b § 1 k.k. w zw. z art.

190 § 1 k.k. poprzez błędne przyjęcie, że w sprawie występują przesłanki szczególne stanowiące warunek stosowania środka zabezpieczającego w postaci przymusowego umieszczenia podejrzanego w zakładzie psychiatrycznym, w sytuacji, gdy wysokie prawdopodobieństwo ponownego popełnienia czynu o znacznym stopniu społecznej czynu nie zostało w żaden sposób dowiedzione w nin. postępowaniu, a zarzucany A. M. czyn nie jest nacechowany społeczną szkodliwością w stopniu znacznym:

W oparciu o powyższe zarzuty autor kasacji wniósł o „uchylenie zaskarżonego postanowienia o zastosowaniu względem A. M. środka zabezpieczającego i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu dla Warszawy - Pragi w Warszawie do ponownego rozpoznania celem wyeliminowania rażących naruszeń prawa niniejszej sprawy”.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej, a stanowisko to podtrzymał uczestniczący w rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy podejrzanego A. M. jest zasadna, trafne są bowiem podniesione w niej zarzuty sformułowane w pkt II i III jej *petitum*.

Przed przystąpieniem do wskazania przyczyn wydania w tej sprawie orzeczenia kasatoryjnego konieczne jest jednak w pierwszym rzędzie odniesienie się do zarzutu podniesionego w pkt I nadzwyczajnego środka odwoławczego, a wskazującego na wystąpienie w tej sprawie, na etapie postępowania przed Sądem drugiej instancji, bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.

Rację przyznać należy obrońcy, że w posiedzeniu sądu rozpoznającego wniosek prokuratora o umorzenie postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy i zastosowanie środków zabezpieczających udział podejrzanego jest obligatoryjny, chyba że z opinii biegłych wynika, iż byłoby to niewskazane, ale i w takim wypadku sąd może uznać jego udział za konieczny (art. 354 pkt 2 *in fine* k.p.k.). Trafnie podnosi się w związku z tym w orzecznictwie, że rozpoznanie tego rodzaju wniosku na posiedzeniu pod nieobecność podejrzanego, w sytuacji, gdy z opinii biegłych nie wynika, aby było to niewskazane, stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2021 r., IV KK 582/19). Podobnie traktować należy nieobecność podejrzanego na rozprawie, jeżeli to na takim forum [zresztą co do zasady podstawowym przy rozpoznawaniu wniosku prokuratora złożonego na podstawie art. 354 k.p.k. – por. pkt 2 *in principio* tego przepisu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2019 r., II KK 146/19)], procedowano w przedmiocie wniosku o umorzenie postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy i o zastosowanie środków zabezpieczających, o czym wiążąco rozstrzygnął Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 19 sierpnia 2020 r., K

46/15 (OTK-A 2020, poz. 39), zgodnie z którym „art. 374 § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 380 w związku z art. 354 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, z późn. zm.) w zakresie, w jakim nie przewiduje obowiązkowej obecności podejrzanego, o którym mowa w art. 380 tej ustawy, na rozprawie w sprawie wniosku prokuratora o umorzenie postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy i o zastosowanie środków zabezpieczających, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 41 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej” (pkt 1 sentencji wyroku).

Bez wątpienia w toku postępowania odwoławczego w niniejszej sprawie zarówno w posiedzeniu Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie w dniu 10 lutego 2022 r., jak i w dniu 4 marca 2022 r., na którym to terminie zapadło postanowienie o utrzymaniu w mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy-Pragi w Warszawie z dnia 30 maja 2018 r., sygn. akt IV K 191/18, podejrzany A. M. nie uczestniczył. Bezsprzeczne jest też, że z opinii biegłych lekarzy psychiatrów wynika, że A. M. może uczestniczyć w czynnościach procesowych (k. 357-367), co skutkowało jego udziałem w posiedzeniu Sądu pierwszej instancji, w toku którego biegli podtrzymali wcześniejszą opinię pisemną (k. 490- 493 *verte*). Myli się wszelako obrońca twierdząc, że procedowanie przez Sąd drugiej instancji pod nieobecność podejrzanego – z uwagi na treść art. 354 pkt 2 *in fine* k.p.k. – stanowiło bezwzględną przyczynę odwoławczą, ponieważ jego zdaniem udział sprawcy, co do którego prokurator złożył wniosek o umorzenie postępowania i zastosowanie internacji, jest obowiązkowy również na etapie odwoławczym. Z treści omawianego tu przepisu wynika bowiem w sposób jednoznaczny, że taki obligatoryjny udział podejrzanego w posiedzeniu dotyczy wyłącznie wskazanej czynności procesowej związanej z merytorycznym rozpoznaniem wniosku prokuratora, a więc co do zasady postępowania przed sądem *a quo*, nie ma natomiast zastosowania w postępowaniu odwoławczym, w którym rozpoznawane jest zażalenie (bądź apelacja, jeżeli orzeczenie zapadło na rozprawie) od orzeczenia o umorzeniu postępowania z uwagi na niepoczytalność sprawcy i zastosowaniu środka zabezpieczającego. Jedyne wyjątek jak się wydaje, który mógłby mieć ewentualnie miejsce na etapie postępowania przez sądem *ad quem*, a dotyczący obligatoryjnego udziału podejrzanego w posiedzeniu Sądu odwoławczego w oparciu o przepis art. 354 pkt 2 k.p.k. to sytuacja, gdy sąd *meriti* nie orzekł o zastosowaniu środka zabezpieczającego lub orzekł go w innej łagodniejszej postaci, zaś Sąd drugiej instancji, rozpoznając środek odwoławczy na niekorzyść podejrzanego, orzekł merytorycznie zgodnie z wnioskiem skarżącego i tym samym przyjął na siebie w rzeczywistości rolę sądu pierwszoinstancyjnego. Taki wypadek nie miał jednak w tej sprawie miejsca.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji mają zastosowanie regulacje dotyczące tego etapu procesu, a w szczególności art. 450 k.p.k. Zgodnie z § 1 tego przepisu obligatoryjny jest udział w rozprawie (ale też w posiedzeniu, którego przedmiotem jest instancyjna kontrola postanowienia sądu *a quo* o umorzeniu

postępowania z uwagi na niepoczytalność sprawcy i zastosowanie środków zabezpieczających) wyłącznie prokuratora oraz obrońcy, ale też jedynie w wypadkach określonych w art. 79 i art. 80 k.p.k. Natomiast udział w rozprawie innych stron i ich pełnomocników oraz obrońcy w wypadkach niewymienionych w § 1 (o czym wyżej), jest obowiązkowy wtedy, gdy prezes sądu lub sąd uzna to za konieczne (§ 2 art. 450 k.p.k.).

Przepis art. 450 § 2 k.p.k. wyłącza więc stosowanie w postępowaniu drugoinstancyjnym art. 354 pkt 2 *in fine* k.p.k., chyba że Sąd instancji *ad quem* będzie orzekał w tym przedmiocie reformatoryjnie przyjmując na siebie – co zasygnalizowano wcześniej – rolę sądu *meriti, de facto* rozstrzygając o wniosku prokuratora.

Nie ziścił się w tej sprawie również inny warunek obligatoryjnego udziału podejrzanego w posiedzeniu Sądu drugiej instancji, a wynikający z przepisu art. 450 § 2 *in fine* k.p.k. Prawdą jest, że w zarządzeniu z dnia 10 stycznia 2022 r. o wyznaczeniu posiedzenia na dzień 10 lutego 2022 r. zarządzono wezwanie podejrzanego (k. 1202), co mogłoby sugerować jego obowiązkowa obecność, a potwierdza to druk wezwania na k. 1208, rzecz wszelako w tym, że w toku posiedzenia w tym dniu nie zostały przeprowadzone żadne czynności w tym w szczególności dowodowe i nie zapadła też decyzja merytoryczna, a jedynie odroczone jego termin. Natomiast w zarządzeniu z dnia 14 lutego 2022 r. obecności A. M. w posiedzeniu wyznaczonym na dzień 4 marca 2022 r. za obowiązkową już nie uznano (k. 1241 oraz druk zawiadomienia k. 1244). Skoro więc udziału podejrzanego w posiedzeniu Sądu Okręgowego w tym terminie Sąd za obligatoryjny nie uznał, nie może być mowy, również w kontekście treści art. 450 § 2 *in fine* k.p.k., o wystąpieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.

Jak już to wskazano na wstępie, trafne okazały się natomiast zarzuty obrońcy podniesione w pkt II i III *petitum* kasacji.

Nie ulega wątpliwości, że stosownie do treści art. 442 § 3 k.p.k., zapatrywania prawne i wskazania sądu odwoławczego co dalszego postępowania są wiążące dla sądu, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania. Dotyczy to w m.in. dowodów i innych czynności, które powinny być przeprowadzone (art. 442 § 3 zd. 2 k.p.k.). Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym (art. 518 k.p.k.).

W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2019 r., II KK 46/19, którym uchylono wcześniejsze wydane w tej sprawie postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 31 lipca 2018 r., sygn. akt IV Kz 742/18, w pkt. 3 uzasadnienia tego orzeczenia, poza kategorię wskazaniami na konieczność rzetelnego rozpoznania podniesionego w zażaleniu zarzutu, czemu nie sprostął poprzednio rozpoznający środek odwoławczy obrońcy sąd *ad quem*, wprost zobligowano Sąd drugiej instancji do uzyskania aktualnych danych o stanie zdrowia psychicznego podejrzanego i jego zaangażowaniu w proces leczniczy.

Zalecenie to nie zostało przez Sąd odwoławczy, ponownie rozpoznający sprawę, zrealizowane. Wprawdzie w toku posiedzenia w dniu 8 maja 2019 r. Sąd Okręgowy na podstawie art. 202 § 1 i 5 k.p.k. dopuścił dowód z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów oraz biegłego psychologa na okoliczność ustalenia, czy aktualny stan zdrowia psychicznego A. M. uzasadnia umieszczenie go w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym, ewentualnie czy zasadne byłoby w stosunku do niego zastosowanie terapii w warunkach ambulatoryjnych oraz czy zastosowanie pobytu w zakładzie psychiatrycznym jako środka zabezpieczającego konieczne jest aby zapobiec ponownemu popełnieniu przez podejrzanego czynu zabronionego o znacznej społecznej szkodliwości i jaki jest prawdopodobieństwo popełnienia takiego czynu (k. 1049-1050), lecz ostatecznie na posiedzeniu w dniu 4 marca 2022 r. z przeprowadzenia tego dowodu zrezygnował ograniczając się do zaliczenia do materiału dowodowego: opinii sądowo – psychiatrycznej uzupełniającej wydanej w innej sprawie Sądu Rejonowego Warszawa Praga-Południe w Warszawie o sygn. akt IV K 875/16 (k. 1159-1163) opinii sądowo – psychiatrycznej wydanej do sprawy PR 5 [...] Prokuratury Rejonowej [...] w Warszawie (k. 1164-1187) oraz karty leczenia szpitalnego (k. 1227-1234).

Taki sposób procedowania spotkał się ze słuszną krytyką obrońcy we rozpatrywanej obecnie kasacji. Postąpienie Sądu drugiej instancji stanowi przy tym nie tylko rażące naruszenie art. 442 § 3 k.p.k. (pkt III *petitum* kasacji) poprzez zignorowanie wiążącego dla tego Sądu wskazania sądu kasacyjnego uchylającego wcześniejsze orzeczenie i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania, lecz uznane być musi za uchybienie treści art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 k.p.k., który w wypadku, gdy dla stwierdzenia okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości specjalnych, tu: opinia o stanie zdrowia psychicznego podejrzanego, obliguje do zasięgnięcia opinii biegłych (pkt II *petitum* kasacji). Tymczasem sąd *ad quem* sam podjął się roli biegłych lekarzy psychiatrów i biegłego psychologa, opierając się między innymi na dokumentacji z leczenia szpitalnego A. M. w 2021 r., w sytuacji, gdy to ta dokumentacja mogłaby się stać dopiero jednym z elementów nowej opinii biegłych uwzględniającej zaszłości, mające miejsce po wydaniu opinii z dnia 3 marca 2018 r., uzupełnionej ustnie na posiedzeniu Sądu Rejonowego w dniu 30 maja 2018 r. Zupełnym nieporozumieniem jest również oparcie się przez Sąd odwoławczy na opiniach wydanych w innych sprawach, zwłaszcza, że były to opinie dotyczące nie tylko czynu z art. 190 § 1 k.k. popełnionego na szkodę A. M.1 (w dniu 8 lipca 2016 r.), lecz także czynu z art. 157 § 1 k.k. dotyczącego tego pokrzywdzonego i mającego miejsce w dniu 8 lipca 2016 r., a więc przed datą czynu z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. objętych niniejszym postępowaniem (od dnia 30 marca 2017 r. do dnia 19 października 2017 r.). Co więcej, opinie te, zarówno wydana na zlecenie prokuratury, jak i sądu, datowane są przed wydaniem postanowienia Sądu Najwyższego (27 marca 2019 r.) ale też przed dniem orzeczenia w tej sprawie przez sąd *meriti* w przedmiocie umorzenia postępowania i zastosowania środka

zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym, odpowiednio pierwsza na dzień 9 września 2016 r. (k. 1187), a druga na dzień 9 maja 2018 r. (k. 1163 *verte*). W tym stanie rzeczy brak jakichkolwiek podstaw do uznania, że są one miarodajne dla uznania za aktualne co do stanu zdrowia psychicznego podejrzanego, a tym bardziej dla jego zaangażowania w proces leczniczy, na datę orzekania przez Sąd odwoławczy co do wniesionego w tej sprawie przez obrońcę zażalenia.

Zasadne wydaje się przy tym stwierdzenie, że ostateczna decyzja Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie o rezygnacji z dowodu z nowej opinii biegłych podyktowana była wyłącznie problemami z niestawiennictwem A. M. na wyznaczane w toku ponowionego postępowania terminy badań. I w tym wypadku nie zwalniało to Sądu od ich przeprowadzenia i wykonania zalecenia Sądu Najwyższego, tym bardziej że i w powyższym zakresie wytknąć należy temu Sądowi brak konsekwencji i jednocześnie bieżącego monitorowania kwestii miejsca pobytu podejrzanego. Z dokumentacji medycznej dostarczanej sukcesywnie do Sądu Odwoławczego wynika przecież, że w czasie, gdy powtórnie rozpoznawał sprawę A. M., podejrzany przebywał m.in. w różnych placówkach medycznych (22 kwietnia – 26 maja 2020 r., 1 – 21 lipca 2020 r., 5 – 13 października 2020 r., 30 listopada – 9 grudnia 2020 r., 8 marca – 2 kwietnia 2021 r., 9 sierpnia – 5 września 2021 r., 26 października – 24 listopada 2021 r., 1 – 10 grudnia 2021 r.), ustalenie w związku z tym terminu badania ambulatoryjnego w tych okresach nie powinno nastręczać większych trudności.

Nie zmienia to wszakże zasadniczego wniosku o niedysponowaniu przez sąd *ad quem*, na dzień rozstrzygania w przedmiocie zażalenia obrońcy, opinią stwarzającą, jak to ujął w swoim postanowieniu Sąd Najwyższy „podstawę do podjęcia trafnej decyzji w kwestii wyboru środka zabezpieczającego – albo o charakterze izolacyjnym, albo o charakterze wolnościowym (art. 93a §1 pkt 1 i 2 k.p.k.), nie tracąc też z pola widzenia możliwości, o których mowa w art. 93a § 2 k.p.k.”.

Całokształt przeprowadzonych wyżej rozważań prowadzi do jednoznacznego wniosku o naruszeniu przez Sąd Okręgowy wskazanych w pkt. II i III *petitum* kasacji przepisów prawa procesowego, które to naruszenie, w sytuacji, gdy w grę wchodzi bezterminowe pozbawienie człowieka wolności, było zarówno rażące, jak i wpływające w sposób istotny na treść zaskarżonego orzeczenia. Nie ulega przecież wątpliwości, że na dzień orzekania Sąd drugiej instancji nie dysponował bezspornym dowodem wskazującym na okoliczności uzasadniające zastosowania wobec podejrzanego A. M. środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia go w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym, jako środka koniecznego, aby zapobiec ponownemu popełnieniu przez sprawcę czynu zabronionego o znacznej szkodliwości społecznej.

Implikowało to uchylenie zaskarżonego kasacją obrońcy postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Procedując powtórnie sąd *ad quem* rozpoznając wniesiony w tej sprawie zwykły środek odwoławczy stosuje się do wskazań Sądu Najwyższego zawartych w wydanym wcześniej postanowieniu, a więc przede wszystkim przeprowadzi dowód z aktualnej opinii o stanie zdrowia psychicznego podejrzanego, uwzględniającej te wszystkie okoliczności, które pozwalają w sposób jednoznaczny rozstrzygnąć co do konieczności stosowania w odniesieniu do A. M. internacji związanej z zarzucanym mu w tym postępowaniu czynem.

Jeżeli zastosowanie wobec podejrzanego środka zabezpieczającego o charakterze izolacyjnym zostanie przez biegłych w sposób jednoznaczny wykazane, rozważy również celowość takiego orzeczenia mając na uwadze, że przewidzianą w art. 93b § 1 zd. 1 k.k. zasadę subsydiarności należy rozumieć również jako możliwość odstąpienia przez sąd od sięgania po określony środek zabezpieczający, gdy byłby wystarczający orzeczony w innej sprawie karnej wobec tego samego sprawcy identyczny co do rodzaju i treści środek zabezpieczający, jak ten mogący znaleźć zastosowanie w aktualnie toczącym się postępowaniu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2022 r., I KK 55/22 – dotychczas niepublikowane), przy uwzględnieniu, że wobec A. M. zastosowano już prawomocnie postanowieniem Sądu Rejonowego Warszawa Praga-Południe w Warszawie z dnia 13 maja 2022 r., sygn. akt III K 1015/21, internację za czyny z art. 190 § 1 k.k. i z art. 157 § 1 k.k. dokonane wobec A. M.1 w 2016 r. (k. 95 akt Sądu Najwyższego).

O zwrocie uiszczonej w tej sprawie opłaty od kasacji rozstrzygnięto w oparciu o przepis art. 527 § 4 k.p.k.

Uwzględniając całokształt przeprowadzonych wyżej rozważań Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.